

Lý luận về quản lý hoạt động phòng chống bạo lực học đường ở trường tiểu học

Trương Thị Bảo Ngọc*; Trương Việt Khánh Trang**

*Học viên cao học, Trường ĐH Sài Gòn

**TS. Trường ĐH Sài Gòn

Received: 2/11/2024; Accepted: 12/11/2024; Published: 22/11/2024

Abstract: Preventing school violence (BLHD) is an important and urgent issue in the current education sector. The article clarifies the awareness of the role and content of prevention and control activities, as well as the factors affecting this management. Management content includes: planning, organizing, directing and monitoring PCBLHD activities in a systematic manner, with close coordination between relevant parties, which will contribute to building a safe and healthy learning environment, promoting the comprehensive development of students. Researching and proposing measures to prevent, intervene promptly and educate ethics and life skills for students from primary school level is extremely urgent.

Keywords: Management, activities, prevention of school violence, primary school

1. Mở đầu

Tình trạng bạo lực học đường (BLHD) đang trở thành một vấn nạn nghiêm trọng ở nhiều quốc gia trên thế giới. Theo tài liệu của UNICEF, hơn 150 triệu thanh thiếu niên trên thế giới bị bạo lực học đường. Hơn một nửa thiếu niên độ tuổi từ 13 đến 15 tuổi của thế giới hiện nay đã phải chịu đựng một thời gian rất dài học tập trong trường với tình trạng sức khỏe thể chất và tinh thần bị tấn công.

Các vụ HS đánh nhau, BLHD gây bức xúc dư luận thường được nhắc đến nhiều ở HS bậc THCS và THPT. Tuy nhiên, trên thực tế vẫn tồn tại nhiều trường hợp BLHD ở bậc tiểu học. Đây là vấn đề đáng lo ngại vì tác động tiêu cực của bạo lực càng nghiêm trọng hơn với lứa tuổi nhỏ, ảnh hưởng lâu dài đến sự phát triển toàn diện của trẻ. Vì vậy, việc triển khai các biện pháp ngăn chặn, can thiệp kịp thời và giáo dục đạo đức, kỹ năng sống cho HS từ cấp tiểu học là hết sức cấp thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Mục tiêu, nội dung, phương pháp và hình thức hoạt động PCBLHD

Mục tiêu tổng quát: Xây dựng và bảo đảm môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện; chủ động phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn và kịp thời hỗ trợ can thiệp đối với bạo lực học đường trong cơ sở giáo dục.

Mục tiêu cụ thể

- Tổ chức tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức, trách nhiệm về phòng ngừa bạo lực học đường đến cán bộ, nhà giáo và người học;
- Thực hiện nâng cao năng lực, bồi dưỡng đạo

đức nghề nghiệp cho đội ngũ CBQL, nhà giáo, nhân viên trong cơ sở giáo dục;

- Công khai tuyên truyền về kế hoạch phòng ngừa bạo lực học đường, thông qua tổng đài bảo vệ trẻ em Quốc gia 111, các kênh tiếp nhận thông tin về bạo lực học đường trong cơ sở giáo dục; thực hiện các biện pháp can thiệp hỗ trợ kịp thời khi phát hiện người học bị hoặc có nguy cơ bị bạo lực học đường;

- Có quy chế phối hợp với các cơ quan chức năng của địa phương về phòng ngừa, ngăn chặn, can thiệp hỗ trợ kịp thời và xử lý triệt để các vụ việc liên quan đến bạo lực học đường trong cơ sở giáo dục.

2.1.2. Nội dung hoạt động PCBLHD

Nội dung hoạt động CBLHD bao gồm:

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật;

- Đổi mới nội dung, phương pháp và hình thức giáo dục trong các cơ sở giáo dục;

- Nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ, giáo viên;

- Tăng cường sự phối hợp giữa gia đình, nhà trường, xã hội;

- Tăng cường cơ sở vật chất và đảm bảo thiết chế tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, TDTT cho HS;

- Đảm bảo an ninh, an toàn, trật tự xã hội tại khu vực trường học;

- Đẩy mạnh ứng dụng CNTT và chuyển đổi số trong PCBLHD, phòng ngừa tội phạm và tệ nạn xã hội trong HSSV.

2.1.3. Phương pháp PCBLHD

- Đề giáo dục PCBLHD cho HS tiểu học, việc lựa chọn PPDH phù hợp là rất quan trọng. Thuyết

trình giúp giáo viên giới thiệu các khái niệm cơ bản về bạo lực học đường, sử dụng hình ảnh và video để tăng tính sinh động, tạo nền tảng cho các cuộc thảo luận sau. Phương pháp đàm thoại khuyến khích HS bày tỏ ý kiến và cảm xúc, giúp nâng cao nhận thức và phát triển kỹ năng giao tiếp. Phòng vấn cũng là công cụ hữu ích để thu thập thông tin chi tiết từ HS, phát hiện sớm dấu hiệu bạo lực và xây dựng mối quan hệ tin cậy.

Phương pháp dạy học theo tình huống cho phép giáo viên tạo ra các tình huống giả định để HS thảo luận và tìm giải pháp, giúp phát triển kỹ năng ứng phó. Dạy học theo dự án khuyến khích HS làm việc nhóm để tạo ra sản phẩm như video tuyên truyền, qua đó nâng cao kỹ năng tổ chức và lãnh đạo.

Phương pháp đóng vai giúp HS cảm nhận cảm xúc của người khác, phát triển lòng đồng cảm và kỹ năng giải quyết xung đột. Cuối cùng, phương pháp kiểm tra và đánh giá là cần thiết để theo dõi sự tiến bộ của HS và điều chỉnh phương pháp giảng dạy.

2.1.4. Hình thức PCBLHD

Để giáo dục PCBLHD cho HS tiểu học, việc tổ chức các hoạt động phong phú và đa dạng là rất cần thiết. Hoạt động câu lạc bộ là một hình thức hiệu quả, tạo không gian cho HS chia sẻ kiến thức và sở thích, đồng thời phát triển kỹ năng giao tiếp và hợp tác. Qua đó, giáo viên có thể nắm bắt nhu cầu của HS và can thiệp kịp thời khi cần thiết. gồm: Tổ chức trò chơi cũng là một cách hấp dẫn để giáo dục. Diễn đàn là nơi HS thể hiện ý kiến về bạo lực học đường, Hội thi hay cuộc thi về văn hóa ứng xử và giải quyết xung đột, giúp HS nâng cao nhận thức và phát triển động cơ học tập. hoạt động nhân đạo giúp HS hình thành giá trị chia sẻ và lòng nhân ái, từ đó giảm thiểu bạo lực học đường.

2.1.5. Kiểm tra đánh giá kết quả hoạt động PCBLHD thực hiện thông qua các hoạt động: Khảo sát và phỏng vấn; Theo dõi hành vi; Phân tích dữ liệu thống kê; Đánh giá chương trình; Tổ chức hoạt động ngoại khóa

2.2. Giáo dục nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của QLHD PCBLHD

QLHDPCBLHD là một vấn đề rất quan trọng và cần được đặc biệt chú trọng. Dưới đây là phân tích về tầm quan trọng của công tác này:

Bảo vệ an toàn, sức khỏe và sự phát triển của HS là một trong những lý do then chốt để quản lý tốt hoạt động PCBLHD. BLHD có thể gây ra những tác hại nghiêm trọng về thể chất, tinh thần và sự phát triển toàn diện của các em HS. Quản lý hiệu quả các biện pháp phòng, chống bạo lực sẽ giúp bảo vệ an

toàn và sức khỏe cho HS, tạo điều kiện để các em phát triển an toàn, lành mạnh.

-Một môi trường học tập an toàn, không có bạo lực là điều kiện cần thiết để HS có thể tập trung vào việc học tập và phát triển toàn diện. Chính vì vậy, quản lý tốt hoạt động PCBLHD sẽ góp phần xây dựng được môi trường như vậy, tạo ra một không gian học tập an toàn, lành mạnh cho các em.

-Không chỉ vậy, quản lý tốt các hoạt động PCBLHD còn giúp nâng cao chất lượng giáo dục và hiệu quả hoạt động của nhà trường. BLHD ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng giảng dạy và hoạt động của nhà trường. Vì thế, việc quản lý hiệu quả các biện pháp phòng, chống bạo lực sẽ giúp nhà trường tập trung vào công tác giảng dạy, từ đó nâng cao chất lượng giáo dục.

-Ngoài ra, PCBLHD cũng là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của ngành giáo dục, được Nhà nước đặc biệt quan tâm. Chính vì vậy, quản lý tốt các hoạt động này không chỉ góp phần bảo vệ HS, xây dựng môi trường an toàn, mà còn là cách thức để nhà trường thực hiện các mục tiêu, chính sách của Nhà nước về giáo dục.

2.3. Các nội dung QLHD PCBLHD ở trường tiểu học

2.3.1. Lập kế hoạch (LKH) hoạt động PCBLHD

Theo Công văn 5812/BGDĐT-GDCTHSSV ngày 21 tháng 12 năm 2018 của Bộ GD&ĐT về hướng dẫn XDKH phòng ngừa BLHD)

Các Sở GD&ĐT chỉ đạo các nhà trường tổ chức khảo sát, đánh giá tình hình, XDKH phòng ngừa các nguy cơ xảy ra BLHD, cụ thể:

Khảo sát, đánh giá tình hình: Thành lập các nhóm khảo sát do lãnh đạo nhà trường làm trưởng nhóm. Thời gian khảo sát, đánh giá: Vào đầu mỗi năm học hoặc học kỳ; Đối tượng khảo sát, đánh giá: HS đang học tập tại nhà trường;- Nội dung khảo sát, đánh giá, nắm thông tin, chia nhóm HS; Tổng hợp, báo cáo

2. Xây dựng kế hoạch: Căn cứ báo cáo kết quả khảo sát toàn trường, Hiệu trưởng chỉ đạo, tổ chức XDKH phòng ngừa BLHD theo học kỳ hoặc năm học gồm:

Mục đích, yêu cầu:

Nhiệm vụ, giải pháp:

Tổ chức thực hiện:

2.3.2. Tổ chức hoạt động PCBLHD

Công tác tổ chức bao gồm các nội dung chính như sau:

Lập danh mục công việc:

Phân chia bộ phận:

Phân công lao động:

Thiết lập cơ chế điều phối:

Đánh giá, điều chỉnh:

Thông qua chức năng tổ chức này, công tác PCBLHĐ sẽ được triển khai một cách đồng bộ, hiệu quả giữa các bộ phận trong nhà trường.

2.3.3 Chỉ đạo hoạt động PCBLHĐ

Tổ chức chỉ đạo thực hiện gồm các bước sau:

Xây dựng định hướng/chiến lược/đường lối

Chỉ dẫn/điều chỉnh/chỉ đạo

Thông qua các bước trên, chức năng chỉ đạo sẽ góp phần định hướng, tổ chức, động viên và ảnh hưởng tích cực đến quá trình PCBLHĐ.

2.3.4 Kiểm tra hoạt động PCBLHĐ

Hoạt động kiểm tra được thực hiện qua các bước sau:

Xây dựng các tiêu chuẩn kiểm tra:

Thực hiện kiểm tra

Xác định những tồn tại (nếu có) và điều chỉnh, khắc phục.

–Đề ra các giải pháp, biện pháp cụ thể để điều chỉnh, khắc phục kịp thời những tồn tại đó, nhằm đạt được các mục tiêu đề ra.

Thông qua 3 bước này, chức năng kiểm tra sẽ giúp nâng cao hiệu quả, chất lượng của công tác PCBLHĐ trong trường tiểu học.

2.3.4 Các yếu tố ảnh hưởng QLHĐPCBLHĐ ở trường tiểu học

2.4.1. Các yếu tố chủ quan

1. Năng lực của CBQL nhà trường: Năng lực của CBQL nhà trường về tầm nhìn và chiến lược có ảnh hưởng rất lớn đến việc QLHĐPCBLHĐ ở trường tiểu học. CBQL có tầm nhìn chiến lược và cam kết mạnh mẽ trong xây dựng môi trường học đường an toàn, lành mạnh sẽ tạo động lực và định hướng cho toàn thể nhà trường. Họ có thể xây dựng kế hoạch, chương trình hành động cụ thể và triển khai hiệu quả để phòng ngừa và xử lý các vấn đề bạo lực.

2. Trình độ của giáo viên: có ảnh hưởng rất lớn đến việc QLHĐPCBLHĐ ở trường tiểu học. Một trong những yếu tố quan trọng là kiến thức và kỹ năng của GV.

Vai trò và trách nhiệm của GV cũng rất quan trọng trong PCBLHĐ. Với vị trí tiếp xúc, quản lý trực tiếp HS, GV đóng vai trò then chốt trong việc phát hiện và xử lý các hành vi bạo lực. Họ cần nắm vững và thực hiện đúng các quy định, quy chế của nhà trường về PCBL.

Ngoài ra, trình độ GV còn ảnh hưởng đến tác động của họ đối với HS. GV có phương pháp giảng dạy, quản lý lớp hiệu quả sẽ ít xảy ra các vụ bạo lực.

Vì vậy, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp

vụ cho GV là một trong những yếu tố then chốt để QLHĐPCBLHĐ ở trường tiểu học.

2.3.2. Các yếu tố khách quan

1. Chỉ đạo, hướng dẫn của CQQL cấp trên: Chỉ đạo, hướng dẫn của cơ quan quản lý cấp trên có ảnh hưởng lớn đến việc QLHĐPCBLHĐ ở trường tiểu học. Đây là yếu tố then chốt, quyết định đến hiệu quả của PCBLHĐ ở trường tiểu học.

2. Đầu tư các nguồn lực cho nhà trường

Một trong những yếu tố quan trọng là nguồn nhân lực, bố trí, đào tạo đội ngũ giáo viên, cCBQL, tư vấn tâm lý có đủ năng lực, kỹ năng chuyên môn về PCBLHĐ là cần thiết. Tăng cường nhân sự, như tuyển dụng thêm chuyên gia tâm lý, nhân viên an ninh để hỗ trợ công tác này cũng rất quan trọng.

Nguồn thông tin, tài liệu cũng đóng vai trò quan trọng.

3. Phụ huynh: Vai trò của phụ huynh trong QLHĐPCBLHĐ ở trường tiểu học là quan trọng. Phụ huynh cũng đóng vai trò quan sát, giám sát và phát hiện kịp thời các dấu hiệu, biểu hiện của BLHĐ. Từ đó, họ có thể kịp thời can thiệp hoặc báo cáo với nhà trường để xử lý.

3. Kết luận

PCBLHĐ là một vấn đề quan trọng và cấp thiết trong lĩnh vực giáo dục hiện nay. Nhận thức rõ các khái niệm cốt lõi như BLHĐ, vai trò và nội dung của hoạt động phòng, chống, cũng như các yếu tố ảnh hưởng đến QLHĐ này là rất cần thiết. Việc lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra giám sát hoạt động PCBLHĐ một cách có hệ thống, với sự phối hợp chặt chẽ giữa các bên liên quan sẽ góp phần xây dựng môi trường học tập an toàn, lành mạnh, thúc đẩy sự phát triển toàn diện của HS. Chỉ khi nắm vững các lý luận cơ bản, các nhà quản lý và giáo viên mới có thể triển khai các biện pháp phòng ngừa và xử lý BLHĐ một cách hiệu quả.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2019). *Chỉ thị 993/CT-BGDĐT năm 2019 về tăng cường giải pháp phòng, chống bạo lực học đường trong cơ sở giáo dục mầm non, GDPT, GDTX*. Hà Nội

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2019). *Kế hoạch 588/KH-BGDĐT về phòng, chống bạo lực học đường trong cơ sở giáo dục mầm non, GDPT, GDTX*. Hà Nội

3. Chính phủ. (2017). *Nghị định số 80/2017/NĐ-CP quy định về môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện, PCBLHĐ*.

4. Mỹ Giang Sơn. (2020). *Quản lý hoạt động PCBLHĐ ở trường phổ thông*. Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam.